

Vypracoval:	Mgr. Martin Kobert
Vydáno dne:	30. července 2015
Předmět stanoviska:	Představení nových smluvních podmínek
Datum schválení předsednictvem TA ČR:	30. července 2015
Pořadí zasedání předsednictva TA ČR:	265

PROHLÁŠENÍ

TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY

O VÝHODÁCH NOVÉHO NASTAVENÍ SMLOUVY VERZE 3

V rámci zlepšování kvality procesu veřejných soutěží se Technologická agentura ČR (dále jen „TA ČR“) zaměřuje na zefektivnění všech částí, postupů a dokumentů programů, ve kterých TA ČR figuruje jako poskytovatel veřejné podpory. Mezi nejdůležitější právní dokumenty jistě patří Smlouva o poskytnutí podpory a Všeobecné podmínky. Jsou to právě všeobecné podmínky, které umožňují přehledně a srozumitelně nastavit jednotlivá práva a povinnosti smluvních stran. Na základě reakcí, podnětů a připomínek se Technologická agentura České republiky rozhodla již k několika revizím stávajících Všeobecných podmínek ve smyslu zohlednění problémů či nepřesností, které vygenerovala praxe a které vytvářely aplikační nejasnosti.

V současné době je nejaktualizovanější znění Všeobecných podmínek ve verzi 3, které v sobě zahrnuje jednak rozsáhlou revizi Všeobecných podmínek na verzi 1 a 2 a jednak dílčí revizi upřesňující jednotlivé instituty ve verzi 3. Současné znění tak zohledňuje mimo jiné také změny evropských pravidel veřejné podpory a reflektuje rekodifikaci českého práva soukromého. Všeobecné podmínky se skládají z 22 článků logicky strukturovaných do jednotlivých částí.

Za účelem zjednodušení administrativní zátěže příjemce došlo k vytvoření Závazných parametrů řešení projektu, které nahrazují celý návrh projektu. Celý návrh projektu byl dříve povinnou součástí Smlouvy, a tudíž se k ní před jejím podpisem takto přikládal. Nově ale dochází k tomu, že z návrhu projektu se vygenerují ty části, které jsou podle zákona podstatné a určující, tj. jedná se o závazné parametry řešení projektu. Závazné parametry řešení projektu tedy tvoří přílohu Smlouvy a jsou v nich specifikovány otázky řešení projektu, které jsou považovány za stěžejní, a od kterých není možné se bez iniciace změnového řízení odchýlit. Pokud dochází k jakýmkoliv změnám v návrhu projektu, které nejsou závaznými parametry řešení projektu, příjemce o nich informuje poskytovatele až v následující průběžné či závěrečné zprávě

a nepodává o nich oznámení či žádost o změnu dle směrnice SME-07 Změnová řízení projektů.

Článek 1 Obecná ustanovení rovněž doznal zásadní změny. Poskytovatel reaguje na vzniklou nejistotu smluvních stran při otázce, která úprava vnitřních předpisů má být pro konkrétní případ aplikována. Nově se tak bude vždy postupovat podle nejnovější verze, tedy poskytovatel si vyhrazuje změnu příslušných vnitřních předpisů s tím, že je třeba vždy postupovat dle verze platné a účinné v době provedení úkonu. Toto ustanovení tak přispívá k větší právní jistotě a zamezuje případným budoucím interpretačním sporům. Nepředpokládají se však výrazné změny v neprospěch příjemců a poskytovatel v žádném případě nehodlá svévolně tímto ustanovením dostávat příjemce do nevýhodného postavení.

Dále bylo zpřesněno ustanovení článku 4 odst. 1 písm. d), které zakotvuje povinnost příjemce vrátit nevyčerpanou část podpory. Příjemce je povinen převést na účet poskytovatele část podpory, kterou v daném roce nevyčerpá, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku, přičemž nejvýše 5 % z podpory poskytnuté na příslušný kalendářní rok je možné převést až do 15. února následujícího kalendářního roku. Z původní formulace nebylo zcela zřejmé, zda je 5 % třeba počítat právě z podpory poskytnuté na kalendářní rok, nebo z nevyčerpané části podpory. V tomto smyslu došlo ke zpřesnění tak, aby znění bylo jednoznačné a neumožňovalo rozdílné výklady, což opět významně posiluje právní jistotu.

Snad nejzásadnější změnou je komplexní přehled všech povinností a na ně navázaných důsledků porušení zákona. V části týkající se povinností příjemce nedošlo k zásadním změnám oproti předchozímu stavu ve věcné rovině, zásadní změna spočívá v odlišném nastavení sankcí v případě porušení či neplnění některé z povinností. V předchozích variantách Smluv a Všeobecných podmínkách nebyly sankce komplexně řešeny, proto docházelo v praxi k řadě nejasností. Hlavním následkem neplnění povinností vyplývajících ze Smlouvy bylo ukončení řešení projektu a odstoupení od Smlouvy se všemi důsledky z toho plynoucími, eventuálně podání podnětu na finanční úřad pro podezření z porušení rozpočtové kázně. Takový postup se v řadě případů jevil jako příliš tvrdý, zejména tehdy, jednalo-li se o méně závažná pochybení. Vzhledem k povinnosti poskytovatele jednat s péčí řádného hospodáře a efektivně sledovat a hodnotit vynakládání veřejných prostředků nebylo však možno taková pochybení přehlížet. V návaznosti na tyto problémy a rovněž na doporučení Generálního finančního ředitelství proto došlo k novému nastavení sankčních ustanovení. Porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy byla tedy rozdělena na porušení, která je nutno chápat jako porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a porušení, která nespádají do této kategorie, a za taková porušení stanovit smluvní pokutu dle soukromého práva.

Takové řešení umožňuje mírnější pochybení vyřešit v soukromoprávní rovině mezi poskytovatelem a příjemcem a zajistit tedy vzájemnou dohodou v intencích zákona směřování projektu k naplnění jeho cíle a účelu poskytnutí podpory. Příjemci tak tato úprava dává velkou právní jistotu v tom, co bude následovat v případě nesplnění některé z povinností stanovených smlouvou.

Vzhledem k tomu, že předmětem podpory jsou projekty výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, nelze nikdy s jistotou říci, že projekt dojde k předpokládanému výsledku. Z tohoto důvodu byl zakotven institut výpovědi, kdy na rozdíl od odstoupení od Smlouvy dle předchozí úpravy příjemce není povinen vracet celou

T A Č R

podporu či prokazovat, že její část použil v dobré víře. Výpověď na rozdíl od odstoupení nemá pro druhou smluvní stranu tak negativní důsledky, v tomto případě se neaplikují smluvní pokuty, jelikož okolnosti podmiňující výpověď nebyly způsobeny zaviněním této smluvní strany.

Pakliže byl prototyp komerčně využitelný a splňoval podmínky podle dřívějšího Nařízení Komise (EU) č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), požadovala TA ČR v souladu s tímto nařízením vrácení příjmů. TA ČR však reflektuje nové Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. Na základě tohoto nařízení se již nepožaduje vrácení příjmů z komerčně využitelných prototypů ve smyslu článku 2 odst. 86.

Novým institutem ve Všeobecných podmínkách jsou také příjmy z projektů, upravené v článku 9. Jedná se o zakotvení jednoho z hlavních principů práva veřejné podpory, a to zákaz nepřímé podpory a zákaz jiné podpory nad rámec poskytovatelem uznané. Tato otázka prozatím ve Všeobecných podmínkách nebyla řešena, domníváme se však, že tomu tak být má, jelikož se jedná o dodržování pravidel evropské legislativy. Ve druhé verzi Všeobecných podmínek byla tato úprava předmětem diskuzí a bylo poukazováno na její relativně přísně nastavené podmínky, které byly následně zmírňovány doplňujícími výklady. Ve třetí současné verzi je již tento institut upraven s ohledem na efektivnější využití v praxi. Kalkulaci příjmu je tak nově možné uvádět v průběžné či závěrečné zprávě z řešení projektu. Takové příjmy pak příjemce odvede nejpozději do 15. února následujícího kalendářního roku. Tato kalkulace nemusí být v některých případech zcela přesná a odpovídat tak naprosto realitě. Takový požadavek se jeví jako účelný zejména v případech, kdy by příjemce musel vynaložit úsilí, které by bylo nepřiměřeně časově a administrativně nákladné v poměru ke zjištěnému výsledku. V souladu s prohlášením uveřejněným na webu TA ČR ze dne 15. ledna 2015 bylo do Všeobecných podmínek doplněno, že povinnost odvádět příjmy se nevztahuje na příjmy do částky 200,- Kč.

Velmi diskutovanou problematikou je také institut přeměn obchodních korporací. Je nutné mít na paměti ustanovení § 14a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, které stanoví povinnost žádat poskytovatele o souhlas s přechodem práv a povinností na nového příjemce v případě plánované přeměny, při které původní příjemce zaniká. Proto nové Všeobecné podmínky stanoví v článku 16 odst. 3, že pozdní splnění této povinnosti má za následek neuznatelnost nákladů mezi dnem nabytí účinnosti přeměny (tj. zápisem o obchodního rejstříku) a dnem schválení této změny dle SME-07 Změnová řízení projektů.

V neposlední řadě byla v kategorii osobních nákladů specifikována přípustná výše odměn zaměstnanců příjemce, kteří se podílí na řešení projektu. Bližší specifikace byla provedena i v kategorii ostatních přímých nákladů.

V kategorii osobních nákladů byl text doplněn tak, aby byly odstraněny pochybnosti příjemců o způsobilosti jednotlivých typů nákladů. Nově byly uvedeny některé konkrétní typy nákladů, které mohou být do této kategorie vykazovány (příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb, pojištění zaměstnanců, náhrady za dovolenou a nemoc, odměny).

T A

Č R

Rovněž byl upraven a doplněn text týkající se uznatelnosti ostatních přímých nákladů a to tak, že byly doplněny typy výdajů, u nichž nebylo zřejmé, zda mohou být způsobilými. K rozšíření oblasti uznatelných výdajů došlo zejména u nákladů na ochranu práv duševního vlastnictví a nově se v této kategorii objevily stipendia.

V novém znění Všeobecných podmínek bylo provedeno několik dalších změn méně významného charakteru, zejména zpřesňující, formulační, slohové a gramatické obraty. Jednoznačně byly také vymezeny pojmy „Hlavní příjemce“ a „Příjemce“ tak, aby bylo vždy jasné, ke kterým subjektům se dané právo či povinnost váže a kdo za ni nese odpovědnost. Některé pojmy byly vypuštěny tak, aby svou přítomností, která nemá opodstatnění v dalších ustanoveních Všeobecných podmínek, nemátly příjemce.

Věříme, že nová úprava Všeobecných podmínek přispěje k jednodušší administrativě a efektivitě – a to nejenom na straně poskytovatele, ale zejména na straně příjemce.

Na základě výše uvedeného představení nových smluvních podmínek se na Vás dovoluujeme obrátit a požádat Vás o náležité zvážení možnosti k přístupu k těmto novým Všeobecným podmínkám. V případě Vašeho rozhodnutí nové podmínky akceptovat, Vás prosíme o pečlivé pročtení Všeobecných podmínek, jelikož výše jsou uvedeny všechny zásadní změny, nikoliv však komplexní výčet všech ostatních změn.